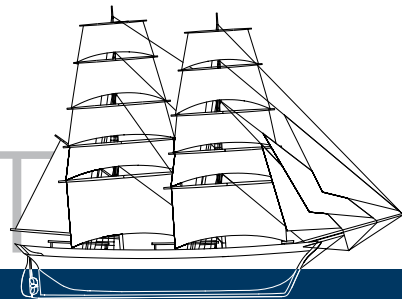

BRIGGEN TRE KRONOR BLADET

NUMMER 4 • JULEN 2010

Julklappar
Långseglingar
Årets arbeten
Matros på fullriggare
Livet ombord
Drömmen som blev sann
Briggar i världen
Studieresa till Åbo
Vart tog de vägen?
SEB Mentorship

Kär omvårdnad i dockan

*Tre Kronor af Stockholm
i Beckholmsdockan, 11 oktober 2010.*

FOTO: JOSEF CARLSSON

Lite julklappstips

Kära medlem,

Går du och funderar på vad du ska hitta på att ge bort i julklapp? Här ska du få årets bästa julklappstips: En briggensegling! Inom kort kan du gå in på Briggen Tre Kronors webbplats, www.briggentrekronor.se och boka in en segling nästa år. Nästa sommars verkliga höjdpunkt blir turerna till och från S:t Petersburg, där vårt vackra fartyg än en gång ska spela huvudrollen i det gigantiska evenemanget *Scarlet Sails*, där hon debuterade i somras. År 2011 kan vi nämligen erbjuda plats ombord på resorna dit och hem – vilken seglats det blir!

Sedan sist har vi hunnit med ett extra föreningsmöte med syftet att ändra våra stadgar. Den viktigaste ändringen, i mitt tycke, är att föreningens årsstämma härnäst ska utse de personer som blir föreningens representanter i bolagets styrelse. Tidigare har dessa personer utsetts av föreningens styrelse, men med de nya stadgarna får vi en ökad förningsdemokrati.

Som medlem ska du kunna kontakta valberedningen och nominera lämpliga personer

– och det är samma valberedning som tar emot förslag till lämpliga nya personer till föreningens styrelse. Men det krävs ett möte till för att de nya stadgarna ska gå igenom, och det blir vårt årsmöte i vår.

En glädjande nyhet är att bolagets styrelse och vd har lyckats bra med att kapa kostnader och öka intäkterna under 2010. Än är bolagets ekonomi inte helt i hamn – det blir fortfarande röda siffror i bokslutet, men läget är avsevärt bättre än tidigare år. Det ser verkligen hoppfullt ut för framtiden!

Vid det extra föreningsmötet i november passade vårt nya klubbmästeri på att presentera sig för medlemmarna: Det är Gunnar Nyman, Susanne Nyman och Åsa Elmefors som ska ordna trivsamma och intressanta aktiviteter för briggens medlemmar framöver. Kanske filmer, kanske temaseglingar – vi får se. Du som vill vara med och hjälpa till med klubbmästeriet får gärna höra av dig till klubbmasteri@briggentrekronor.se.

För att hålla dig ajour med vad som är på gång i föreningen, gå in då och då på briggens

webbplats och läs under **Föreningen** eller **Kalender**. Du som har en ny e-postadress, se till att skicka den till Marie på kansliet, se nedan, så att du får föreningens e-postutskick. Annars kanske du går miste om spännande medlemsaktiviteter. Självfallet ska klubbmästeriet även berätta om kommande programpunkter i Briggenbladet, men ibland blir det "korta puckar", och då är det e-post som gäller.

Marie Eldin, föreningens kanslist, lyssnar av föreningens telefonsvarare på tel 08-545 024 10 varje dag och försöker hinna med att ringa tillbaka.

Du kan även nå Marie via mail: marie.eldin@briggentrekronor.se

Till sist vill jag önska er alla en god och trivsam jul- & nyårshelg, samt ett riktigt gott nytt seglingsår! Och glöm in att köpa en briggensegling i julklapp – till dig själv kanske?

ROLF WIGSTRÖM

Ordförande, Föreningen Briggen Tre Kronor

Ny sjösättning! – var med!

Hösten 2004 beslutade vi att sjösätta fartyget i augusti 2005. Vi hade vid beslutet inte alla resurser på plats för att klara det men genom fin kraftsamling från alla engagerade: anställda, föreningsmedlemmar, aktieägare och volontärer lyckades vi genomföra en fantastisk sjösättning i augusti 2005.

Nu står vi inför sjösättningen av ett lönsamt Briggen Tre Kronor AB under 2011!

Utvecklingen under 2010 har varit mycket positiv med ökande intäkter, minskade kostnader och ytterligare kunder och viktiga genomförda CSR-projekt. Denna typ av projekt blir mycket viktiga för vår intäktsökning framöver. Vi når inte ända fram till positivt resultat 2010 men utvecklingen mot ett positivt resultat före avskrivningar under 2011 känns stabil.

Vi behöver nu en ny kraftsamling från oss alla för att ge företagsledningen och anställda uppbackning för att ta nästa steg. Vi behöver stärka balansräkning och likviditeten genom att "öppna" den emission från i somras som inte blev fylld. Var med genom medverkan i kommande emission direkt genom aktieköp eller indirekt genom extra insättning till Föreningen. Du är välkommen till ett informationsmöte för föreningen den 13 december eller om du är aktieägare till den extra bolagsstämman den 22 december. Se även inbjudan på sid 7.

Medverka till sjösättningen av Briggen Tre Kronor AB 2011 – Ambassadören för Östersjöregionen!

GÖRAN LINDSTEDT
VD Briggen Tre Kronor AB

THOMAS FLINCK
Ordförande Briggen Tre Kronor AB

ROLF WIGSTRÖM
Ordförande Föreningen Briggen Tre Kronor

BRIGGEN TRE KRONOR

CITERA OSS GÄRNA MEN ANGE KÄLLAN! COPYRIGHT RESPEKTIVE SKRIBENTER OCH FOTOGRAFER. TEXT- OCH BILDMATERIAL ÄR TILLHANDAHÅLLNA IDEELLT. REDAKTIONEN FÖRBEHÅLLER SIG RÄTTEN ATT REFUSERA ELLER REDIGERA I TEXTBIDRAG. BRIGGENBLADET PRODUCERAS MED MILJÖVÄNLIGAST TÄNKBARA TEKNIK. TRYCKERIET ÄR SVANENMÄRKT OCH FSC-CERTIFIERAT (FOREST STEWARDSHIP COUNCIL).

BRIGGENBLADET GES UT AV FÖRENINGEN BRIGGEN TRE KRONOR

• ANSVARIG UTGIVARE PER BJÖRKDAHL • E-POST BLADET@BRIGGENTREKRONOR.SE
• WWW.BRIGGENTREKRONOR.SE • TELEFON 08-545 024 10 • FAX 08-545 024 11 • POSTGIRO 87 36 63-9
• ÖRLOGSVÄGEN 11 • KASTELLHOLMEN • 111 49 STOCKHOLM • TRYCK ÅTTA.45 TRYCKERI AB

Brigg julkappar 2010

Långseglingar med Tre Kronor af Stockholm juni 2011

Presentkort

Ge bort en segling! Presentkortet "fylls på" med valfritt belopp. Mottagaren kan själv välja att lägga till om han eller hon vill välja en längre/dyrare segling.

Kontakta Jonas Lundgren på: 08-509 394 08 eller jonas.lundgren@briggentrekronor.se

Vi jobbar för fullt med planeringen av nästa säsong, det kommer bli heldags- och halvdagsseglingar under våren samt långseglingar under sommaren. Seglingar visas och kan bokas på hemsidan från den 1 december.

För att du ska kunna planera din sommar så kan du nedan läsa om våra långseglingar under juni. Det kommer att bli seglingar över öppet hav och i främmande skärgårdar. Antalet gäster och elever kommer att vara 16-20 personer vilket ger dig en unik chans till att få vara med i det dagliga och "natliga" arbetet ombord. Vi seglar dygnet runt och du får uppleva segling som på den gamla goda tiden!

Mat och logi ingår, resenären ansvarar själv för resa och till och från hamnar.

Har du behov av logi natten före respektive efter segling så är du välkommen ombord, förutsatt att fartyget inte har annat engagemang. Pris per koj 300 kr inkl. frukost.

Stockholms > Lovisa* > (S:t Petersburg)*

Avgång Stockholm	9 juni kl. 18.00 (prel)
Ankomst Lovisa	12 juni kl. 15.00 (prel)
Ankomst S:t Petersburg	13 juni kl. 18.00 (prel)

*Vi behöver kompletterande information från våra ryska uppdragsgivare och ryska myndigheter för att kunna erbjuda hela seglingen till S:t Petersburg.

Pris per person: SEK 6 000:-

Helsingfors > Stockholm

Vi seglar genom Åbolands och Ålands skärgårdar.

Avgång Helsingfors	26 juni kl. 12.00 (prel)
Ankomst Stockholm	28 juni kl. 18.00 (prel)

Pris per person: SEK 5 000:-

Stockholm > Visby

Om vädret tillåter så gör vi ett stopp vid Gotska sandön.

Avgång Stockholm	30 juni kl. 09.00 (prel)
Ankomst Visby	1 juli kl. 20.00 (prel)

Pris per person: SEK 4 000:-

Intresse anmäls till Jan Söderhielm:
jan.soderhielm@briggentrekronor.se
Telefon: 076-163 15 59

Modell av Tre Kronor af Stockholm

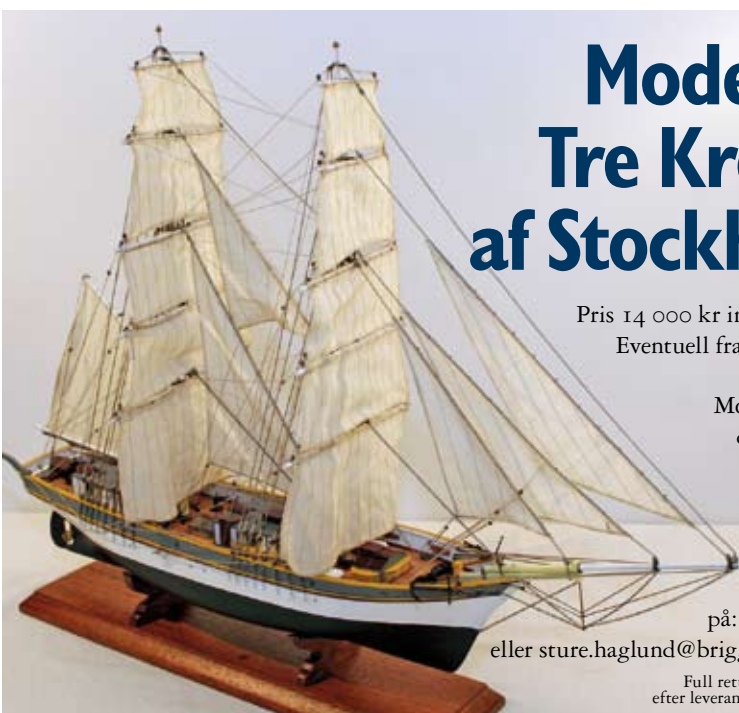
Pris 14 000 kr inklusive moms.
Eventuell frakt tillkommer.

Modeller finns för
direkt leverans!

För mer
information
kontakta

Sture Haglund
på: 070-422 78 19
eller sture.haglund@briggentrekronor.se

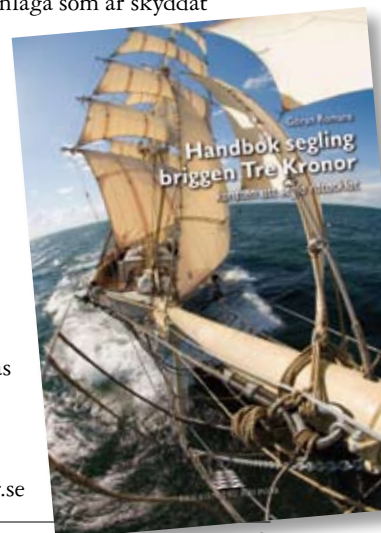
Full returrätt inom 30 dagar
efter leverans om du inte är nöjd!

Handboken

"Handbok segling briggen Tre Kronor" finns i två versioner; "besättningsutgåvan" med spiralrygg, seglaminerat omslag och mattlackad inlaga som är skyddat mot vattenstänk och oljiga fingrar. Inbunden version med skyddsomslag. Medlemspriset för besättningsutgåvan är 280 kronor och för den inbunda 350 kronor.

Kontakta Jonas Lundgren på 08-509 394 08 eller jonas.lundgren@briggentrekronor.se

Årets arbeten på vårt skepp

FOTO: JOSEF CARLSSON

Ett fartyg kräver ständigt underhåll. Briggenbladet bad rederiansvarige Korhan Koman berätta om årets arbeten och vad som planeras till nästa säsong.

Vi började med att montera en ny toalett i förliga däckshuset. En såkallad frifalls toalett. Den har inget vattenlås utan en kulventil som förhindrar spridning av stanken från tanken. Den tidigare toaletten hade vanligt vattenlås som för varje spolning fyller tanken i onödan. Vi spar nu mycket pengar på färre slamsugningar.

Under säsongen har vi ägnat oss åt årligt underhåll. En hel del mer än vad som är brukligt under säsong, detta för att vi fick för lite gjort i våras innan seglingarna drog igång. Sådant som inte ska behövas göras under säsong är till exempel att lacka däck och måla relingar, däckshus, skrovsida, master och rår *Ambitionen* är nu att vi ska ha det gjort innan nästa säsong.

Äventyrlig dockning

Nu efter årets seglingar har vi varit i torrdockan på Beckholmen. Det var som vanligt

ont om vatten under kölen när vi skulle in över tröskeln. Men det gick fint ändå, tack vare att många händer var med och bar bort saker från akterskeppet en hel dag. Bland annat riggade vi ned briggseglet med bom och gaffel. Vi bar även ombord saker i fören för att på det viset få upp aktern. Vi fyllde vatten i ett antal behållare på fördäck. Vi fick upp aktern 25 cm! Det visade sig sedan att det stod några bockar i dockan som vi skrapade emot ändå men även det gick bra.

Äventyret började med att det blåste hårt från sidan när vi skulle backa in i dockan. Vi körde över ganska sent på kvällen med förhoppningen att vinden skulle avtaga något, med den påföljden att det var rejält mörkt när vi låg rakt ut från dockan och tur båten *Ballerina* kom i god fart och trodde att de skulle köra innanför oss, eller vad de nu tänkte, lite osäkert! De fick hursomhelst stanna och tänka om, och vi kunde fortsätta vår manöver. Det behövdes många händer för att hålla alla tampar och fendrar på plats. Vi hade inte klarat oss med färre händer ombord. Det var förövrigt Jonas Lundgrens (vår nya ekonomichef) första sjöresa med *Tre Kronor*. Till vår hjälp hade vi också Sven i "puffenbåten" från *Sofia Linnea* på plats.

Denna gång i dockan var planen att förutom vanlig målning hinna åtgärda glappet i rodret och kontrollera propelleraxelns spel i stävlagret. Vi började därför demontera styrmaskinen medan vattnet sjönk i dockan. Vi riggade ett lyftok för att lyfta ned rodret och lyfta propelleraxeln.

Non-stopp-tvättning

Så fort det blivit torrt i dockan började vi tvätta botten med högtryckstvätt. Det tog två dagar innan det var klart eftersom vi aldrig fick igång den andra högtryckstvätten. Vi fick istället se till att tvätten gick hela tiden och det var många som körde, bla Hammar, Josef, Robin med flera. Lagerspelet var helt okej. Däremot var det ett ganska stort glapp i rodermaljorna, vi la därför in en tunn bussning i form av en valsad plåt, och monterade smörjnipllar i alla tre beslag. Transportstyrelsen var på plats och kontrollerade våra bottenventiler. Vi passade på att demontera kylrören till maskin och rengöra dem invändigt.

Jan Jäberg bytte och kompletterade de zinkanoder som behövdes. En bit av åskledarplåten var bortsliten så den ersatte Tobbe med en plåt som Tryggve fick fram.

Spår efter kölsvin ombord

I samband med *Tre Kronors* dockning i början på oktober företogs storrengöring ombord. Oscar och jag åkte på hedersuppdraget att rensa hålskeppet. Det gör man för att få bort skräp som samlas mellan bordläggning och garnering. Vi upptäckte snart att det var både trångt och obekvämt mellan spanten, knappt om kryputrymme t o m för en pygme. Oscar fastnade två gånger varefter vi raskt övergick till Plan B! Slang och tryckvatten. Massor av vatten. Höll vi på att

sänka *Tre Kronor* baklänges i en torrdocka? Det sköljde härligt mellan spanten, vattnet steg och vi tyckte oss höra irriterade gris ljud allt som oftast.

Mycket riktigt – snart kunde vi identifiera tydliga lämningar efter kölsvin. Här fanns en samling fynd som stod intet andra arkeologiska upptäckter efter. Som vi var på gott humör anordnades raskt en mindre utställning av funna artefakter.

Korkar, kapsyler, hår, plastbitar, skruvar,

Kortvågsradion flyttade Ulven från aktern och monterade den i akterkant av storvan-ten om Sb, därför drog vi ett nytt koppar-band ned längs sidan som jordning. Allan gick runt och kände på laskar, spinningar och nåt för att se om något behövde drevas om efter några säsonger med stundtals gan-ska hård segling. Det visade sig vara stumt överallt vilket får sägas vara ett gott betyg för kvalitén på bygget och den ursprung-liga drevningen. En stor del av ankarkät-tingen om Sb matades ned på dockbotten och stålborstades av ett helt gäng volontärer. Jag fick åka och köpa fler stålborstar då det kom ännu fler hjälpande händer. Sven Erik, Sven Josef, Åke, Hammar med flera gav sig inte i första taget och när vi fick ytterligare förstärkning fick vi som ren bonus möjlig-het att sänka ned ankaret och göra även det snyggt och prydligt.

När vi insåg att vädret var på vår sida kunde vi också hinna tvätta och måla fri-borden. Sällan har vi haft en sådan tur med vädret. Avslutningsvis målade vi botten och vattenlinjen.

Kommande jobb

Vidare är planerna att byta ut de toalet-ter som är i korridoren och skansen till va-kuumtoaletter. Dessa är mer snålspolande. Det blir samtidigt tillfälle till att komplet-tera ventilationen, rengöra tankarna och sä-ta dit stora kolfilter för att få bort den dåliga lukten ombord. Tre rår är nedplockade från riggen. De två övermålsrårna och för under-målsrån. Dessa ska målas om, en del beslag justeras, pertarna lappsalvas, ja en allmän översyn helt enkelt. Det är även en viktig del av vårt långsiktiga underhåll att alla rår efter en femårsperiod har varit nedtagna för nog-grann kontroll.

Därutöver ska vi lacka däck, smörja hela riggen, måla relingarna och däckshusen. På önskelistan står även att få måla kajutan in-vändigt, något som inte blev avslutat efter byggstressen.

Oj, hoppas det är extra långt till nästa vår! Apropå det, är det fler klätterkunniga som vill vara med i rigg och underhålls gruppen?

Hör av er till mig. ■

KORHAN KOMAN

sågspån och träbitar uppradades. Till de mer sällsynta fynden får räknas en glimtändare (kass), ett stearinljus (helt funktionsdugligt) och ett komplett vaxningsset för damben. Eller herrben för den delen!

Vi har länge misstänkt att jungmännen vaxar benen, anförtror oss en av fartygsled-ningen närstående källa. Det lär underlätta beslagningen av segel – de blir helt enkelt snabbare. Nu när det kan bevisas att vax-ning förekommit ombord får saken utredas vidare. ■

CLAES ANDER

Carolina – matros på norsk fullriggare

Carolina de la Fé arbetade i brig-gens besättning under jungfruresan 2008. Hon var med och utbildade besättningsvolontärer hösten 2007 och våren 2008.

Dessförinnan seglade Carolina som jungman på ostindiefararen *Göteborg* i dryga fem må-nader, under hemresan från Kina mellan Singapore och Göteborg. Under 2010 segla-de hon igen ombord på briggen som matros.

Vad har du gjort däremellan?

– Jag har till största delen arbetat som vaktledare för gymnasieelever på *T/S Gunilla* och jag var också handledare i ett par gym-nasieämnen. Vi lär ut, korrigerar och ger tips mest i början. Med tiden blir det mindre och mindre för att uppmuntra eleverna att ta vara på allas olika kompetens i gruppen.

Vi seglade från Cadiz till Marocko, Cap Verde och sen över Atlanten till Dominika-niska Republiken. Senare seglade vi även till olika städer i Europa och i karibiska vatten.

Vad gör du nu?

– Nu har jag jobbat min första törn på den tremastade fullriggaren *Christian Radich*.

Hur kom du i kontakt med Christian Radich?

– Bengt Malm, styrman ombord, föreläs-te för briggenvolontärer 2007 och under min tid på *Göteborg* lärde jag känna personer som har jobbat eller jobbar på *Radich*. Det kändes spännande att få jobba med dem. På olika fartyg arbetar man på olika sätt.

FAKTA OM BARKEN T/S GUNILLA

Gunilla hyrs ut stora delar av året till Öckerö gymnasieskola.

Längd:	49,6 m
Bredd:	8,3 m
Djupgående:	3,2 m
Segelarea:	1200 m ²
Byggd:	1940, ombyggd 1954, ny rigg 1997-99, riggen designad av Allan Palmer
Brutto:	405 ton

FAKTA OM SK/S CHRISTIAN RADICH

Hemhamn:	Oslo
Längd:	62,50 m (inkl bogspröt 73m)
Bredd:	9,70 m
Djupgående:	4,70 m
Segelarea:	1360 m ²
Antal segel:	27 st
Byggd:	1937
Brutto:	663 ton
Hemsida:	http://radich.no

– När jag i våras fick se *Christian Radich* ligga vid Skeppsbron tog jag kontakt. Eventuellt kunde de ha behov av en matros till hösten, så jag skickade in min ansökan och mitt cv till kontoret. I augusti, när jag precis hade mönstrat på *Göteborg*, ringde de från *Radich* och undrade om jag ville komma och jobba.

– Jag fick ett vikariat på en månad och slutade nu i mitten av oktober. Just nu är jag ledig men mönstrar på igen i slutet av november och seglar till strax före jul.

Vad ska du göra framöver?

– Jag trivs bra och vill gärna fortsätta segla med *Radich* och ska mönstra på igen i februari.

Hur går det till ombord på Christian Radich?

– Under höst och vår hyr norska militären fartyget. Efter att jag mönstrat på min första törn gick det på 60 befälslever för en befäls-kurs. Det är dels 19-åringar som precis har gjort lumpen och tänker sig en karriär inom militären, dels personal som har jobbat ett tag inom det militära inom olika områden, och som vill komma vidare och därför måste skaffa sig en befälsgrad. Den här kursen är framför allt stationerad på *Christian Radich*.

– Alla får en introduktionskurs i hur fartyget och olika moment fungerar om-bord. Därefter delas de in i vaktlag och får ett uppdrag. De ska själva ta reda på vad de måste veta och hur de ska göra för att lösa uppgiften. Mitt jobb är att vara en kun-skapsbank som ska lära ut sjömanskap och hur man hanterar fartyget. Men det ska inte vara på mitt initiativ.

– Vi ingriper bara om vi ser att något inte går rätt till. Det här är ett helt annat sätt att vara matros på och det är väldigt inspire-rande och det ska bli spännande att fortsätta segla! ■

LINDIS HOLMBERG

På bilden kan vi se delar av Tre Kronors besättning utstyrd i ryska "Kalle Ankakläder" inför Scarlet Sailsäventyret, Christian står längst till höger.

Christian Ståhl-Hansen, 20, går på Marina läroverket och ska bli skärgårdskapten. Ibland reser han till Kalmar för att göra simulatorövningar och när han är klar med kursen och har tagit Fartygsbefäl klass VI får han köra fartyg upp till 3000 bruttoton.

Under vår och sommar 2010 har Christian varit praktikant på briggen. Han började redan i våras, när fartyget skulle rustas.

– Jag fick vara med och göra allt som behövde göras och besättningen tog emot mig väldigt varmt och vänligt. Jag kände mig verkligen välkommen, säger Christian.

– Det var bra att vara med redan från vårutrustningen, för man lär känna både besättning och båt bättre än om man bara mönstrar på när allt är klart för segling.

Under seglingarna i sommar har Christian fått prova på det mesta ombord; navigera, stå till rors, sätta segel, hjälpa kocken i byssan, ta hand om gäster, diska, städa...

– Och när inte Magnus Ström är ombord brukar jag fixa tekniken i salongen, när gästerna behöver konferensutrustningen. Dessutom har jag kunnat hjälpa till med att uppdatera sjökorten.

Redan innan briggen började segla satte man upp som mål att skapa en miljö där

både besättning och gäster skulle känna sig välkomna och trivas, ett "Happy Ship". Nu har vi seglat i drygt två säsonger – så hur lyder praktikanten Christians omdöme?

– Jo, *Tre Kronor af Stockholm* är verkligen ett "Happy Ship", säger Christian. Alla i besättningen är hjälpsamma, oerhört duktiga på vad de än gör och alltid villiga att lära ut det till andra. Och de gäster som kommer ombord är för det allra mesta positiva och intresserade av att lära sig om båten, om seglingen och annat som har med briggen att göra. Någon gång ibland får vi gäster som inte verkar uppskatta livet till sjöss alls, och är ganska ointresserade även av att hjälpa till. Men det är en riktig utmaning att ta hand om och se till att de får en bra upplevelse!

Christian har i många år varit seglingsinstruktör på Vitsgarns seglarläger, som drivs

När Christian inte pluggar eller är på sjön är det amerikansk fotboll som gäller.

LIVET OMBORD PÅ TRE KRONOR AF STOCKHOLM

av föreningen Sveriges Flotta. Dessutom spelar han amerikansk fotboll. Så somrarna har varit fullbokade. Men drömmen om att få segla med ett segelfartyg har han burit på länge.

– Nu fick jag ju dessutom följa med på den helt fantastiska resan till S:t Petersburg, där briggen var med i ett skådespel som miljoner ryssar följde, säger Christian. Det var lite nervöst innan, och lite stressigt bitvis, men både brigg och besättning skötte sig ju perfekt! Det är svårt att beskriva den där upplevelsen – att vara mitt i ett gigantiskt fyrverkeri och bada i strålkastarljus – helt överkligt, faktiskt. Men ett minne för livet, så klart.

När Christian är färdig skärgårdskapten vill han allra helst in vid Kustbevakningen och Amfibieregementet. Men han kommer gärna tillbaka till *Tre Kronor* också – så fort han får.

– Jag vill gärna mönstra på briggen igen, det spelar ingen roll om det blir som matros, jungman eller kapten, säger Christian. Nu när *Gerda* är såld är ju dessutom *Tre Kronor* den enda svenskregistrerade brigg som finns! Det känns viktigt att vara med och se till att hon får fortsätta segla. ■

KERSTIN OTTERSTÅL

Ny på kontoret

Jonas Lundgren har tagit över jobbet som ekonomichef på Briggen. Jonas är 36 år och har en bakgrund i nöjesbranschen, bland annat som musiker.

Efter ett antal år som redovisningsekonom studerade han på Påhlmans Handelsinstitut. Senast bol-

lade han siffror på Wallmans.

Jonas har också erfarenhet av segelfartyg. Seglade som jungman på Ostindiefararen *Götteborgs* kina-resa på sträckan Spanien – Brasilien.

Mats Jakobsson fortsätter att stötta bolaget i finansfrågor och med styrelsearbete. Tack Mats, för många års lojalt arbete! /Red

Musikintresserad?

Många i besättningen och bland våra volontärer och medlemmar gillar att sjunga och spela. Vill du vara med och bilda en kör eller musikgrupp, kontakta Lina Svård: lina.svard@briggentrekronor.se ■

Sök Molly-stipendiet!

Till minne av briggenvännen Molly Olsson, som avled hösten 2008, instiftade föreningen ett stipendium. Är du en ung kvinna som siktar på att bli båtbyggare, matros, eller sjöbefäl på segelfartyg kan du ansöka om stipendiet. Molly-stipendiet är avsett för praktik, kurslitteratur eller andra kostnader i samband med relevant utbildning. Stipendiet utdelas tills vidare varje år och stipendiesumman är 4 000 kr.

Om du vill söka 2011 års Molly-stipendium, skriv och berätta om dig själv och dina planer, och varför just du är värd att få Molly-stipendiet.

Ansökan till nästa års stipendium vill vi ha senast den 28/2 2011. Sänd din ansökan till Föreningen Briggen Tre Kronor, e-post: styrelsen@briggentrekronor.se, postadress: Kolskjulet, Kastellholmen, Örlogsvägen 11, 111 49 Stockholm. ■

FOTO: PER BJÖRKDAHL

Gunnar Nyman, Åsa Elmefors och Susanne Nyman är föreningens nya klubbmästari.

Klubbmästariet presenterat

I samband med föreningens extra medlemsmöte den 9 november presenterades vårt nya klubbmästari.

Vår nya volontärgrupp består av Gunnar och Susanne Nyman samt Åsa Elmefors. Åsa är välkänd för de som varit medlemmar lite längre tillbaka. Hon ingick i den allra första guidegruppen som på senare år kallas "Öppet-skeppgruppen". Sedan dess har Åsa hunnit bli mamma två gånger. Nu när barnen är lite större har längtan tillbaka till Briggen blivit allt starkare.

Klubbmästarigruppen kommer att behöva fler volontärer för att genomföra aktiviteter.

Dels några frivilliga till en "programgrupp" som tar fram och utvecklar aktiviteterna. Det kan vara intressanta föredrag, studiebesök eller medlemsseglingar. Dels behövs ett gäng som hjälper till med det praktiska vid genomförandet av olika aktiviteter.

Du kan också e-posta förslag och idéer!

Första aktiviteten blir en julgransplundring den 15:e januari – se mer information på sidan 15 i detta Briggenblad.

Du som vill hjälpa till eller har idéer på aktiviteter kan maila: klubbmasteri@briggentrekronor.se eller ringa till Gunnar på telefon: 010-719 64 79. ■

Informationsmöte

Föreningen Briggen Tre Kronors medlemmar inbjuds härmed till informationsmöte den 13 december kl 18.00 i Kolskjulet.

Föreningsstyrelsen och bolagets ledning kommer att informera om bolagets affärsplan, ställning och den kommande extra bolagsstämman.

Extra bolagsstämman

Briggen Tre Kronor AB har kallat sina aktieägare till extra bolagsstämman den 22 december kl 16.00 i Kolskjulet.

Skälet till den extra bolagsstämman är beslut om nyemission.

Profilkläder för Briggen Tre Kronor

Gill Piké skjorta

Gill OS2 Sjöställsjacka

Gill Softshell jacka

Gill
RESPECT THE ELEMENTS™

Beställ profilkläder direkt på www.sponsorshopen.se

Att stå till rors på ett råttacklat skepp i en frisk vind på öppet hav. Det var vad jag såg framför mig när jag läste ett upprop på Sjöhistoriska om att bygga en brigg, i mitten av 1990-talet. Och nu blev drömmen uppfylld, i mitten av augusti 2010.

Drömmen som blev sann

På den här resan mönstrade vi på i Karlskrona och av i Nynäshamn, efter tre dygns non-stopsegling. Vi gjorde en "uppvisningsstart" från Karlskrona i strålande sol, med alla segel satta, i undanvind och med fullt av folk längs kajerna. När vi sedan lade kursen mot ost kunde vi hålla så högt att vi inte behövde runda Utklippan utan kunde gå norr om.

Motvind

Men den nordliga vinden höll i sig, vilket innebar kryss när vi skulle norrut genom Östersjön. Jag och de andra gästerna indelades precis som besättningen i vaktssystemet med 4-timmarsvakter. För min del blev det vakten mellan 4 och 8, i mitt tycke den bästa vakten. Man purras ut när det fortfarande är mörkt, får litet mat i magen – smörgås, thé eller kaffe – och sedan upp på däck. Den avgående vakten informerar om vad som hänt under natten, hur läget är och sedan tar den pågående vakten över. Det ljusnar och när vi går av kl 08.00 är det dag.

Kl 16.00 på eftermiddagen, när vi går på igen, är det fortfarande ljust, men skymningen faller och kl 20.00 är det mörkt igen.

De vindvridningar vi fick gick oss mestadels emot. När vi trodde att vi eventuellt kunde sträcka upp mot Visby, hade vi svårt att ens nå upp till Hoburgsgubben på Gotlands sydudde. Det blev dags att slå när vi på GPS-en fick upp en prickad linje som markerade gränsen mot Polen.

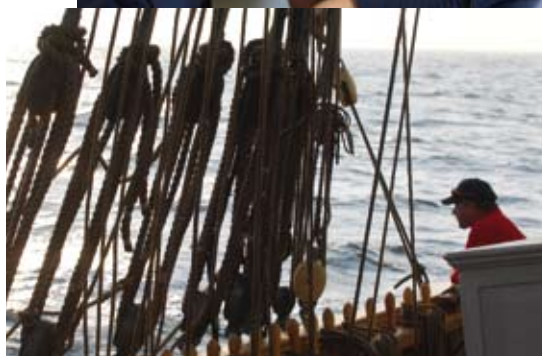
Bad och lek

Väderskiftena innebar också en period med stiltje och för många lek och bad, mitt ute på havet. Den härliga, unga besättningen, även de icke lika unga, slängde sig i rep ut över vattenytan och njöt i fulla drag.

En tom snusdosa fick fungera som golfboll, en levang blev golfklubba och en tross ett hinder när däckets blev golfbana. Kocken var caddie åt styrman och havets dynning ett annat naturligt hinder vid en spontan golfturnering en kväll.

Dimma och mera motvind

I dimman som vi också fick uppleva, märker man hur svårt det är med proportioner och avstånd. Vi kunde höra fartyg runt om oss, men såg dem sällan. När vi såg något var det inte lätt att bedöma dess storlek eller hur nära vi befann oss. GPS och radar är ju då moderna hjälpmedel som ökar säkerheten.

Efter genomvindsvändning, utan motorstöttning, försökte vi hålla upp så att vi kunde gå klara för Ölands norra udde. Även det blev svårt när vinden än en gång vred mot oss.

Jag stod gärna till rors och upplevde att styrman Anton också hade förtroende för att jag klarade det utan att få ett alltför slingrigt kölvatten efter oss, och också att kunna se hur högt vi kunde gå innan vinden slog in i fockmastens röjel.

Den här seglingen gav så mycket i seglingsupplevelser, men inte bara det. Det gav tillfälle till möten med personer av olika åldrar och olika erfarenheter och vi hade tid att umgås.

God mat

Kocken bestod oss hela tiden med god mat. När det blåste som mest och vi serverades pasta med tillbehör, hade han med gott humör i byssan i den slingrande sjön kämpat för att få åtminstone en tredjedel att hamna i uppläggningsskålarna. Resten landade på durken eller något annat olägligt ställe.

Seglingen var alkoholfri, som alltid vid non-stopsegling. Eftersom vi hade en tid att passa i Nynäshamn fick det bli motorgång mot slutet, och när vi då gjorde ett anlöp till Oxelösund för ett par timmars vila öpp-

nade baren och några öl smakade bra mitt i natten.

Skärgård också

Havssegling med fri horisont är härligt, men vi fick också uppleva skärgård, i den i mitt tycke kanske finaste delen av Ostkusten, nämligen Tjust, Gryt och S:t Anna. Vi gick in vid Storkläppen, beslog segel i sjölä och gick sedan vidare norrut. Efter att ha korsat Bråviken i kolsvart mörker, gjort ett stopp några timmar i Oxelösund och vidare genom Sörmlands vackra skärgård, anlände vi till Nynäshamn på utsatt tid.

Drömmen gick i uppfyllelse

Det kunde knappast bli bättre. Härligt att tänka tillbaka på nu när dagarna är kortare, och det är höstrusk och mörkt ute.

Tack till hela besättningen: skeppare Ib, som också visade sig vara en hejare på att baka rulltårter, Anton, styrman, som trimmade segel som på den vassaste kappseglare, Maja, också styrman, Ira, min vaktchef, orädd mastklättrare, volontärjungmännen Mats, Göran, Björne, kocken John, intendenten Lina, alltid lika glad, båsen Robin och alla ni andra.

Fler borde ta chansen att hänga med! ■

MED SEGLARHÄLSNING
HÅKAN SKÅNMAN

Håkan har varit med i föreningen sedan 1995. Medlem 181. En av de första aktie- och skeppsägarna. Bilden togs vid ett senare tillfälle.

Intrycken och upplevelserna under en långsegling kan bli av de mest skiftande slag. Längst till vänster testar styrman Stenros en ny vispmetod medan kockis John paverar. Inte möte i monsun precis till höger, men dagens lastfartyg som "ångar på" för fullt är en speciell upplevelse. En stilla begrundan finns gott om tid för. Kapten Ib ser avspänd ut och nedan spelar delar av besättningen "däcksspel" tillfälligt uppriggade i landgångsställ. Slutligen, bad mitt i havet.

FOTON: STURE HAGLUND

Bilden ovan är ett utdrag ur en videofilm tagen av RNLI Falmouth Lifeboat Station. Sekvenserna är tagna mot slutet av den flera dygn långa bogseringen in till Falmouth. RNLI är den engelska motsvarigheten till Svenska Sjö- räddningssällskapet (SSRS).

Länkar:

www.falmouthlifeboat.co.uk

www.rnlivideolibrary.org.uk

<http://sea-fever.org/>

FOTO: HANS-GUNNAR ØVERENG

Fryderyk Chopin förlorade riggen i hårt väder

Segling på ett stormigt hav med en brigg innebär en del risker också i vår moderna tid. Haverier förekommer även på relativt nybyggda fartyg.

BRIGGAR I VÄRLDEN

HANS GUNNAR ØVERENG

I september 2008 sjönk den irländska brigantinen *Asgard II* på Biscaya på grund av ett läckage som antas ha orsakats av kollision med en halvt sjunken container.

Samma kuling, som 7/7-2009 gav oss på *Tre Kronor* ett nytt hastighetsrekord på 13,2 knop när vi seglade väst om Dagö, på väg

från Gdynia till S:t Petersburg i The Tall Ships' Races, ställde till med svåra problem för polska barkantinen *Pogoria*. Lite längre norrut fick hon alla tre masterna knäckta och samtidigt maskinhaveri. Utlösande orsak var, enligt den finska utredningen, ett oupptäckt rostangrepp inuti fockmasten.

Alla överlevde

Den 17 februari i år totalförliste den polskbyggda barkantinen *Concordia* 300 M sydost Rio de Janeiro, efter att – enligt besättningen – ha drabbats av en oväntad, mycket kraftig fallvind. Utredning av haveriet pågår i Bridgetown på Barbados (där fartyget var registrerat) och även i Canada, eftersom fartyget drevs av den kanadensiska skolan "Class Afloat", som just i det här sammanhanget

inte riktigt levde upp till sitt namn. I detta liksom de två tidigare fallen överlevde dock samtliga inblandade.

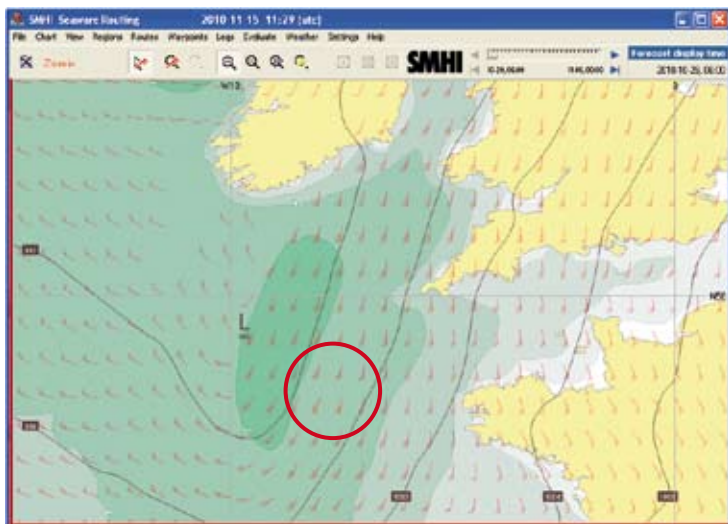
På morgonen den 29:e oktober i år är det dags igen. Med 13 besättningsmän och 36 elever i åldern 14-16 år, från "European School of Law and Administration", går briggen *Fryderyk Chopin* på väg från engelska kanalen mot Karibien. Vinden är västlig och ökar till halv storm, Beaufort 9, med byar på upp till 28 m/s. Briggen seglar i mycket krabb och obehaglig sjö, över kontinentalsockeln, på väg mot djupare vatten ute på Biscaya och befinner sig cirka 86 M sydväst Scillyöarna. Klockan 08.03 sänds nödanrop. Sjökapten Krzysztof Baranowski, som är talesman för *Fryderyk Chopin*, berättar för mig att fartyget då seglade dikt bidevind, med

Fiskebåtsskepparen Shaun Edwards byllas nu som hjälte i Polen. Med sitt sjömanskap och stora beslutssambet lyckades han under inledningsvis mycket besvärliga förhållanden bogsera Fryderyk Chopin mot säkrare vatten.

Bilden ovan är hämtad på internet. Läs mer på Newlyn fiskehamns (störst i Storbritannien) blogg: <http://blog.through-the-gaps.co.uk/2010/11/fryderyk-chopin-from-perspective-of.html>

tre små försegel, fockmärsarna och ett mellanstagegel satta. Plötsligt viker sig bogspröten och lämnar fockmasten helt utan förstag. Kaptenen startar omedelbart maskin och går upp mot vinden, för att minska belastningen på riggen. Utan tillräcklig stagning blir vindpressen dock för stark och fockmasten knäcks strax ovanför fockrån och riggen rasar ner på briggens styrbordsida. Senare bryts även stormmasten, ovanför övermärsen. Vajrar och tågvirke trasslar in sig i propellern och gör fartyget helt beroende av bogserhjälp. Fred Caygill, talesman för MCA (Maritime and Coastguard Agency), som samordnar räddningsinsatserna, beskriver senare fyndigt det hela som "really quite a mess".

Kartan till vänster visar vädersituationen två timmar innan rigghaveriet. Fryderyk Chopin befinner sig i det inringade området vid haveriet. Lågtrycket har under de två timmarna förflyttat sig en bit österut och haveriet kan mycket väl ha inträffat i samband med relativt snabb vindvridning. Mycket grov sjö rådde också vid tidpunkten.

Snart är tre fraktfartyg och en trålare på plats. Containerfartyget *Narissa* går upp på lovartsidan och lär den havererade briggen, för att underlätta för kapten Shaun Edwards ombord på fiskefartyget *Nova Spero* från Newlyn, att få över en bogsertröss. Tre livräddningsbåtar ansluter också och eskorterar *Fryderyk Chopin* in mot Falmouth. Högsjöbogseraren *Independence* från Alderney anländer på morgonen 30/10 och den 1/11 kan *Fryderyk Chopin* ankra i Falmouth. Ingen av de 47 ombord skadades.

Fryderyk Chopin ritades av Zygmunt Choroń och byggdes 1992 av Dora-varvet i Gdańsk. Masterna inspekterades nyligen ut och invändigt och var då helt fria från rost.

Olyckorna på *Pogoria*, *Concordia* och *Fryderyk Chopin* inträffade i samband med minst kuling. Alla tre fartygen var försedda med fasta rår (jämför med *Tre Kronor af Stockholm*, där alla rår från övermärs och uppåt hissas med fall). På de polskbyggda fartygen har det inte varit möjligt att minska vindfånget genom att sänka rårna i hårt väder.

Starka material

Det finns många skildringar av hur segelfartyg förr i tiden var med om sådant väder, att segel blåste ur liken, att toppstänger knäcktes, eller hela riggar gick över bord, samtidigt som skroven klarade sig. I många nyare segelfartyg är såväl segel som löpande rigg gjorda i material med högre brottgränser än i tågvirke och segelduk i traditionella material, som hampa och linne.

I *Pogorias* fall var invändiga rostangrepp huvudorsak till mastbrotten. Samtidigt har vi sett att både *Pogoria* och *Fryderyk Chopin* klarat sig med rigghaverier, i situationer motsvarande den där *Concordia* slog runt och sjönk. Några uppgifter om avbrutna master har inte framkommit i detta fall. Det som ser ut som en svaghet kan i vissa lägen innebära en fördel. Utredningarna kommer förhoppningsvis att belysa en del av dessa frågeställningar och följs redan med intresse av ansvariga på *Tre Kronor*. ■

HANS GUNNAR ØVERENG

Prince William säljs till Pakistanska marinen

Organisationen Tall Ships Youth Trust har sålt sin brigg *Prince William* till Pakistanska marinen. Fartyget kommer att användas i utbildningen av kadetter och namnet har ändrats till *Rah Naward*. Samtidigt behåller den engelska stiftelsen sin brigg *Stavros S. Niarchos* samt fyra mindre och mer modernt riggade segelbåtar. ■

HGØ

The Tall Ships' Races 2011

Sommaren 2011 är Halmstad målhamn för The Tall Ships' Races. Cirka 100 fartyg kommer att förtöja från östra hamnbassängen till Tullkammarmarkajen. Det är världens största internationella havskapssegling för skolfartyg.

The Tall Ships' Races är en kombination av tävling och vänskaplig samsegling. Tävlingsarna hålls bland annat i Medelhavet, Atlanten, Östersjön och vart fjärde år i Nordsjön eller Östersjön. 2011 startar TSR den 30 juni från Waterford på sydvästra Irland för att följas upp av delmål i Greenock (Skottland), Lerwick (Shetlandsöarna) och i Stavanger (Norge), för att sedan avslutas med målgång i Halmstad 5 – 8 augusti. Senast seglingen besökte en svensk hamn var 2007 och då i Stockholm.

Evenemangets fokus ligger på ungdomsarbete och inte direkt på själva tävlandet. Omkring 3 000 – 4 000 ungdomar deltar i evenemanget. Minst halva besättningen ska vara så kallade trainees – ungdomar mellan 15 och 25 år.

Hittills är 42 fartyg anmälda varav endast ett är svenskt, det är galeasen *Westwind* som seglar i klass B. I klass A, "rässegelklassen" är hittills 17 fartyg anmälda. Bland dessa finns bland annat fullriggaren *Mir* och hennes polska systerfartyg *Dar Młodzieży*. Mest långväga gäst hittills är den brasilianska flottans fullriggare *Cisne Branco*. ■ /PB

Välkommen till världens vackraste nätverk!

Nätverket Företag under Segel har varit en viktig resurs under byggandet av *Tre Kronor af Stockholm*.

Genom nätverket har vi dragit in såväl pengar som produkter och tjänster till fartyget. Samtidigt har också nätverket varit till nytta för medlemmarna. Företagare har samlats runt det fantastiska entreprenörsprojektet, träffat likasinnade, fått inspiration, bytt idéer umgåtts och gjort affärer.

Nu är fartyget färdigbyggt, men det finns massor kvar att bygga. Briggen Tre Kronors ambition är att samla företag, privatpersoner och organisationer och dra vårt strå till stacken för att skapa en hållbar framtid för Östersjön och alla som lever däromkring. Därför fortsätter vi nu med Företag under Segel och hoppas att även du vill vara med in i framtiden.

Gå med i Företag under Segel 2011!

Företag under Segel är ett socialt affärsnätverk knutet till Briggen Tre Kronor. Som medlem i nätverket blir du inbjuden till seglingar, evenemang, pubar och nätverksträffar där du kan bjuda in personal och kunder samt får möjlighet att träffa andra företagare och knyta nya affärskontakter. Du får också rabatt när du hyr fartyget eller bokar lokal i Kolskjulet och ombord.

Förutom de förmåner och erbjudanden medlemskapet innebär gör du också nytta för andra. En del av överskottet används för att finansiera ungdomsprojekt som drivs av Föreningen Briggen Tre Kronor i samarbete med Briggen Tre Kronor AB.

Om du inte redan är medlem kontaktar du Sture Haglund på: sture.haglund@briggentrekronor.se eller telefon 08-509 394 04 eller 070-422 78 19

FOTO: TOBIAS ÖSTERBERG

Företag under Segel, bas:

Exponering

Företagets namn på anslagstavla vid kajen
Företagets namn på samlingsida på hemsidan
Företagets namn på samlingsida i Briggenbladet
Medlemsdiplom med en vacker bild från årets seglingar.

Rabatter

10% rabatt på fartygshyra
10% rabatt på lokalhyra i Kolskjulet och salongen ombord

Nätverksträffar och evenemang

Inbjudningar till seglingar, evenemang och nätverksträffar.
Ca 10 evenemang per år. Träffarna ordnas antingen exklusivt för nätverket Företag under Segel eller i samarbete med Föreningen eller andra nätverk och organisationer.

Övrigt

Möjlighet att köpa Briggen Tre Kronors jacka (Gill Softshell Jacket) till självkostnadspris.

Pris: 3 500:- plus moms

Företag under Segel, premium:

Som ovan men med följande tillägg

Exponering

Företagets logotype på anslagstavla vid kajen
Företagets logotype på samlingsida på hemsidan

Segling

2 biljetter till halvdagssegling med lunch eller middag
1 standbybiljett för långsegling max 3 dygn. Kan bokas tidigast tio dagar före start förutsatt att plats finns på seglingen.

Övrigt

Möjlighet att ge bort ett års medlemskap i Företag under Segel Baspaket till annat företag.

Pris: 8 500:- plus moms

Program Företag under Segel

Januari

Visning av Terrakottaarmén och PUB ombord på Tre Kronor af Stockholm.
12 jan.

Februari

Skaldjursafton i salongen på Tre Kronor.
17 feb.

Mars

Allt för Sjön. Datum annonseras senare
Nätverksfrukost med Peter Wallenberg jr.
25 mars.

April

Entreprenörsfrukost.
8 apr.

Maj

Visning av af Chapman och föredrag om renoveringen av August Böttiger.
Preliminärt 4 maj
Segling. Datum annonseras senare.

Augusti

Flygning med DC-3:an Daisy
Datum annonseras senare.

September

Segling. Datum annonseras senare.

Med reservation för ändringar.
Se hemsidan www.briggentrekronor.se för aktuellt program.

Basmedlemmar

30.000 Öar AB
A-Service Trä & Metall AB
AddWise
Adelsö Buss AB
ADI-Alarm System AB
AIM AB
Åke Brandenfeldt Bokföringsbyrå AB
Andersson & Bydler
Axeid Motivation AB
Baltic Beauty
BärgarBo
Barkvall Engineering AB
Baudin Konsult AB
BBD Corporate Communication AB
Bo & Bygg i Stockholm AB
Boss Hoss Cycles Sweden
Bucht Revisionsbyrå AB
Control Consulting AB
Contra Retail AB
Cool Business AB
eBridge Management AB
Ekamant Skandinavien AB

EMATEQ

Firma Grön Turism
Five L AB
Furukullen AB
Göta Fisk & Delikatesser AB
Gothards Advokatbyrå
Hammarbyvärd & co
Hans Berndtsson Arkitektkontor
Hardegård & Co
KAMAB Lyftsyst
Kerstin Edin Konsult AB
Krogkonst
Kundskaparna
Le Tonkinois Skandinavien AB
LHF Konsult AB
Loudens Bygg- och Fastighetsservice
M Karlsons Koordinater AB
Mälarsalen
Marina läroverket
Michael Johansson AB
Mindbody
Ordpunkten Data HB
Peter Lönnquist Advokattaktiebolag

Rascona AB
Rödjares Elektriska AB
RolfJedback Trafikutbildning AB
Rör-Kalle
Roslagen Holding AB
Saltsjö-Dufnäs Marina
Shaper Of Business Innovation AB
Sinbad Chartering
Sorma Sverige AB Tennant Center
SR Elcentralen AB
SRW Invest AB
Stokvis Tapes Sverige AB
Svedemar Konsult AB
Svenska Elektrod AB
Swed Motor AB
Tilsoiling
TTM Competence
Västsvenska Byggskruv AB
Wallmans Nöjen AB
Wärö Stål AB
Wonder Wool

Premiummedlemmar

IA T M Antenn & Telemedia AB
Advokat Henrik Wetzstein AB
AGA Gas AB
Ahlseil
Allt för Sjön
Almi företagspartner
Anza AB
Ariadne Exploration AB
Best Broadcast Hire AB
Botkyrka Buss AB
Bronto Skylift AB
Centrecourt
Cerne Cleantech Consulting
Cortex Svenska AB
Comadis AB
Containertjänst i Tyresö AB
Corebuilder AB
Decerno AB
Ejendals AB
Ekofasad AB
ELFA AB
Engwall & Claesson

EO Grafiska
Fagerlinds Teknikbyrå AB
Forma Media AB
Gärde Wesslau Advokatbyrå
Stockholm
Grundfos AB
Gunnar Olssons Foto AB
Hega Materialhantering AB
HSB Bostad AB
Hultafors AB
Hydroscand AB
IFO Sanitär
Inner Sweden AB
Ivar Lund & CO AB
Jotun Sverige AB
Kaba AB
Karnag AB
Kontorskraft AB
L.Brador
Lambertsson Sverige AB
Layher AB
LEK Verksamhetsutveckling
Ljungquist Information AB

LYTH Instrumentfabriks AB
Marine Control Services
Maskin & Marinteknik i Vaxholm AB
MyNewsdesk
Naphtor AB
Nordiska Medico Maritim AB
Origo Invest AB
P.S.P. International AB
Positionett
Ramirent AB
Rhodin & Eklund
Scania, Industri och marintmotorer
SGA AB
Skanska Maskin AB
Skärgårdsradion 90.2
Skarpö Konsult AB
Stockholms Stads
Brandförsäkringskontor
Teleanalys
Tullicon Bygg AB
VIP Svensk Vindenergi
Yamaha

I samband med The Tall Ships' Races 2009 låg *Tre Kronor af Stockholm* förtöjd i Åbo vid ett av Finlands sjöfartsmuseer – **Forum Marinum**. Lars Olvång, arbetsledare för rigg- och underhållsgruppen på Briggen, fick en inblick i Forum Marinum och insåg att fler i gruppen borde få möjlighet att se det fina museet. Sommaren därpå blev därför en studieresa ordnad av Lars med bistånd av Bengt-Arne Dagnell.

Riggbyggare på studieresa till Åbo

Fredagen den 27 augusti 2010 anträdde tio riggbyggare *Silja Galaxy* i Värtahamnen. Överfärden över Ålands hav var kort och lugn. För kort tyckte nog de flesta, som redan kl 06.45 (svensk tid) en kylig morgon satt utanför museet. Det ligger en kvarts promenad från färjeterminalen vid Aura å mynning, strax bakom Åbo slott.

I Aura å anlades redan vid 1500-talet skeppsvarv under svensktiden. Senare kom varvsverksamheten att fortsätta under de drygt 100 åren Finland var en del av det ryska tsar-dömet. Efter Finlands självständighet byggdes här fartyg bla för den finska marinen. Varven fick efter 2:a världskriget leverera mängder av fartyg som del i det enorma krigsskadestånd som Finland blev ålagt att betala till Sovjetunionen. Företag som Wärtsilä och Valmet låg här tills de blev uppköpta av MASA, Kvaerner mfl. Den huvudsakliga varvsverksamheten lades ner 2004.

Museet

Museets projektledare Jorma Saarinen mötte upp på sin cykel och blev vår guide under det längsta museibesök som de flesta av oss någonsin gjort – nästan 8 timmar.

Forum Marinum ägs av en stiftelse som har bidrag från staten och privata sponsorer. Museet ligger dels i ett fd gammalt saltlager och dels i ett fd spannmålmagasin i tegel och trä. Båda har renoverats och byggts om för de museala ändamålen på ett spännande sätt. Bla har gamla däcksplankor från restaureringen av *Suomen Joutsen* tillvaratagits som golvmaterial i museet. Utanför museet, vid åns västra strand, ligger den vita fullriggaren *Suomen Joutsen* (sv övers = Finlands Svan; namn som burits av skepp under svensk-tiden). Fartyget sjösattes 1902 i Frankrike och inköptes som skolfartyg till den finska marinen 1930. Hon blev så småningom stationär sjömansskola och museifartyg 1991. Innandömet domineras fortfarande av tiden som sjömansskola. Där finns snickeriverkstad, smedja, maskinverkstad, logement, matsal och lärosalar.

*Resenärerna Sven-Erik Eriksson,
Lars Olvång, Bengt Engzell,
Anders Ljungberg, Åke Magnusson,
Björn Mellström, Allan Toomingas,
Bengt-Arne Dagnell, Åke Nyberg
och Sven Olsson.*

Artikelförfattaren Allan visar upp en nagel av kolossalformat ombord på Suomen Joutsen. Det vore intressant att få veta var den har använts.

Här ligger även barken *Sigyn*, den sista av sin sort. Hon är helt byggd i trä 1887 i Göteborg. *Sigyn*, som gjorde sin sista segeltur 1952, blev Finlands första museifartyg 1939 och genomgick en större reparation 1990-2001. Hon ligger nu i en flytdocka ute i ån. Vissa reparationer pågick vid vårt besök, bla av rårna där en av dem knäcktes vid nedtagningen (med kranbil). Man har problem med fukten inombords med svamp och mögelväxt.

En pedagogisk detalj är att man inne på museet byggt upp en modell i naturlig skala av en del av *Sigyns* skrov omfattande några spant. Man får en tydlig bild av skrovets uppbyggnad och hopfogning. Kanske något för *Tre Kronor*?

En samling andra farkoster, både civila och militära finns också vid kaj eller uppe på land invid museet. Strax utanför ingången ligger en flera meter hög ihopknycklad rostig fartygsförl. Det är resultatet av en fartygsbulb som försökte flytta på ett grund.

Inne i museet kunde vi se bland annat en stor samling segel- och motorbåtar byggda under 1900-talet. Naturligtvis fanns det skötbåtar, jollar mfl som visade hur man fann sin näring ute i den åboländska och åländska skärgården. Trafiken till Stockholm var livlig med strömming, trävirke och brännved. Andra delar av museet skildrar den oceangående sjöfartsnäringen, både den dåtida och nutida. Sjömanslivets härligheter och vedermodor finns skildrade med föremål, modeller, filmer mm.

Det finns mycket att titta på i det stora museet och fartygen runt omkring. Allt hanns inte med trots att vi tillbringade åtskilliga timmar där. Något som jag speciellt minns var det höga tornrum där man hårbärgerade 100-tals utombordsmotorer av olika märken och ålder. Männe världens största samling av sådana. Det fanns tom ett par exemplar av en kombinerad utombordsmotor och motorsåg!

Museet har en större verkstad där det för tillfället låg en kutter för renovering. Den verksamheten bedrivs till stora delar av arbetslösa ungdomar som på så sätt får en gedigen praktik. I andra delar av verksamheten får fångar från kriminalvården en vettigare omstart i livet än dem man kan få på kåken. Erfaret yrkesfolk stöttar, bla pensionerade varvsarbetare från Wärtsilävarvet. Ytterligare hjälp har museet fått från olika yrkesskolor i landet som renoverat båtar som skänkts till museet.

Hemfärd

Att resa med moderna färjor och kryssningsfartyg såsom *Silja Galaxy* är som att befinna sig på ett flytande stads kvarter. Havet är inte så närvarande. Inga vågor, knappt en lätt gungning. Inget havsbrus, bara högtalarmusik. Ingen saltsmak annat än från silltallriken på buffébordet. Sjöfolk som vi är, blev vi inbjudna till kommandobryggan 8 våningar upp i höghuset. Magnifik utsikt över salsgolvet till hav som vi majestätiskt gled fram över. Hela fartyget framförs med en några cm stor joy-stick under det att man bekvämt sitter bakåtlutad i en mjuk stol. Det verkar vara så långt man kan komma från en rorgångare i oljeställ, utsatt för vind och sjö.

Landstigna i Värtan kryssade vi tio briggar mellan övriga som släpade på flak från bryggare.

Mer information om Forum Marinum, Suomen Joutsen mm kan du hitta på: www.forum-marinum.fi ■

VID PENNAN ALLAN TOOMINGAS

Tapetserare och mamma

Det tog drygt tio år att bygga fartyget *Tre Kronor*. Många skickliga yrkesmän – och kvinnor – har varit med under årens lopp. Nu är briggen färdigbyggd och de flesta i byggstyrkan har gått vidare till andra jobb. Briggenbladet frågar sig: Vart tog de vägen?

Vi börjar med Lena Orring, en av briggens skeppstimmermän.

För Lena Orring kom åren på briggen att betyda mer än för de flesta. Dels förstås för att så många detaljer ombord på fartyget *Tre Kronor* för lång tid framöver bär spår av Lenas skickliga hantverkskunskande. Men ett mera otippat resultat av de åtta åren i byggstyrkan är Frans – eller Frallan, allmänt kallad – drygt två år, son till Lena och briggbyggare Tobias Ed, sambos sedan sju år.

Vad har du gjort efter briggbygget, Lena?

– Å, lite av varje faktiskt. Fyra månader vikarierade jag i Dramatens snickeriverkstad. Det var lite maffigt, man fick se en del teater, och man såg förstås hur arbetsprocessen gick till. Imponerande verkstäder med snickeri, smedja, måleri och tapetseri. Bland annat var jag med och byggde scenografin till "Den lilla sjöjungfrun" som har premiär i november.

– Parallellt med jobbet på briggen gick jag kurs i möbeltapetsering en dag i veckan under två år på Folkuniversitetet. Fick total mersmak för det yrket, så just nu praktiserar jag hos Staffan Lindblad Tapetserarverkstad vid Fridhemsplan. Vi klär om gamla och

Spännande uppdrag – en ny soffa till en Renault, årsmodell 1919.

FOTO: PER BJÖRKDAHL

Lena gillar att göra roliga möbler för barn. Elefantungstolen till vänster har hon designat och byggt till sonen "Frallan".

moderna möbler och har precis blivit klara med att bygga en ny soffa till en Renault från 1919 – det var pilligt, men fint blir det!

– Sen har jag ju fött Frallan och varit hemma med honom ett år. Nu går han på dagis, så nu är Tobbe och jag tillbaka i yrkeslivet.

– En annan sak jag gärna skulle vilja göra är roliga möbler för barn. Och stora träleksaker, som min elefant. Så jag gör några pallar, stolar och leksaker då och då, när jag hinner. Fast jag har inte riktigt kommit igång med att sälja dem, det blir mest via bekantas bekanta, om nån beställer doppresenter och så.

Vad gör du om fem år?

– Då har Frallan börjat skolan och jag har min egen tapetserarverkstad och butik, dit folk kan komma och beställa fina saker eller lämna in möbler för omklädning. Jag tror på att kombinera tapetsering med snickeri, och att det kommer att passa mig. Lite båtdynor finns det nog också utrymme för!

Briggen – har du hunnit segla henne något?

– Ja, i somras seglade jag och Frans från Borgholm till Kalmar och jag tog med min mamma på en regnig men otroligt trevlig

kvällstur i Kalmar. Det öste ner, men sjöställ delades ut och alla gäster var taggade att hantera segel. Man blir faktiskt ganska stolt när man kommer ombord, hon är så himla vacker och seglar precis så bra som vi räknade med – eller bättre! Men Tobbe har ju byggt en egen båt också, så vi seglar oftare med den.

Ombord på briggen, vilka är dina bästa "visitkort"?

– Ett av de bästa är nog att vi fick godkänt att sänka ner däckshuset i däck. Jag och Johan byggde dem, och jag tycker att det blev ett bra resultat. Men annars kan jag också vara stolt över fina detaljer, som gardinstängerna till exempel!

Och ditt bästa minne från byggtiden?

– Gemenskapen och sjösättningen! Tänk att så många människor kom för att titta på det vi byggt – det var otroligt! ■

/KERSTIN OTTERSTÅL/LENA ORRING

MER OM LENA:

Lena utbildade sig på Stensunds Folkhögskolas tvååriga båtbygggarlinje. År 2000 kom hon till briggen som lärling och blev skeppstimmerman 2002. Lena varvade briggjobbet med renovering av ångfartygen *Storskär* och *Norrskär*. Hon har examen Fartygsbefäl klass VIII och har även arbetat som matros och styrman, bland annat på Blidöund och Saltsjön.

Stor donation

Briggen Tre Kronor har fått en större donation. Det är vår medlem och skeppsägare **Hans Engman** som i sitt testamente skänkt 100 000 kronor till föreningen. Hans blev medlem för tio år sedan och har under åren bidragit med flera olika skeppsdelar. Jag hade nöjet att möta honom i samband med träffarna för Skeppsägare och andra aktiviteter och minns honom som en lågmäld och språkslös människa som gladde sig mycket åt att få vara en del i briggen. Det är alltid ledsamt när våra vänner lämnar oss men Eva Hansson, som var en av hans nära vänner, har berättat hur mycket briggen har betytt för Hans och det är därför med värme som vi tar emot gåvan. Ännu har inget beslut fattats om på vilket sätt pengarna ska användas men det är allas vår förhoppning att de ska komma många till godo i framtiden. ■

STURE HAGLUND

Gunnar Fischer 100 år!

Vi vill passa på att gratulera vår skeppsägare **Gunnar Fischer** som fyllde 100 år den 18 november. Gunnar har medlemsnummer 60 och kom med redan 1995. Tillsammans med sina söner Peter och Jens, är han bl a stolt ägare till spant och flera skeppsdelar ombord.

Gunnar är dessutom en skicklig modellbyggare och har byggt en vacker modell av briggen "Fyra systrar" som vi fick låna när vi behövde en brigg att visa upp på båtmässorna i början av bygget.

För den breda publiken är Gunnar mest känd som en av Sveriges främsta filmfotografer. Hans samarbete med Ingmar Bergman resulterade i "Sjunde inseglet", "Sommaren med Monica" och flera andra mästerverk.

En längre artikel om Gunnar finns i "Under Strecket" från den 18 nov på SvD:s hemsida. ■

Julgransplundring

15 JANUARI KL 18.00

Nu planerar vi en repris på den omtyckta julgransplundringen, liksom förra gången knytkalas, förutom dryck som kommer att säljas i Kolskjulet.

Anmälan till: klubbmasteri@briggentre-kronor.se – vi har totalt 85 platser. Ange gärna vilken typ av mat ni vill ta med (sill, skinka, efterrätt eller annat) så skall vi maila tillbaka och bekräfta ditt val.

Ange hur många vuxna och barn som kommer. Vi ordnar gran, ringdans, sång samt kastar gran överbord eller åtminstone i sjön (med lina). ■ /KLUBBMÄSTERIET

FOTO: PER BJÖRKDAHL

I ett höstsvält lätt duggregn överlämnade ordförande i Stockholms Grosshandels societet Tommy Adamsson med värme skeppsbåten till briggen *Tre Kronor af Stockholm* den 20 oktober. Skeppsbåten som, till att börja med, låg väl dold under ett djuprött sammetstäck på kajen, sjösattes försiktigt ned i vattnet.

Framför en nyfiken församling bestående av societeten, aktieägare, hedersleverantörer, skeppsägare, affärsnätverket samt bolag och förening gjorde bolagets styrelseordförande Thomas Flinck och skeppsbyggmästare Korhan Koman tillsammans med

Tommy Adamsson en galant invigningsrodd. Skeppsbåten gled fantastiskt fint fram under deras taktfasta årtag! ■

LINDIS HOLMBERG

FAKTA

Längd: 4,09 m Bredd: 1,44 m

Material: Köl, stävar, akterspegel och spant är i ek och bordläggningen är i furu.

Byggd av skeppstimmerman Robert Jonsson. Båttypen Moosabec reach boat (1870-1910) har i huvudsak stått som förlaga för skeppsbåten, framför allt linjer och skrovform men även lösningar av vissa detaljer. Akterspegeln och förstävens profil är från fartyget *Accumulator III*:s skeppsbåt från 1914. Målsättningen har varit att göra den både rolig att segla och smidig att ro även i trånga passager.

Partners:

S|E|B

Österströms
IN MOTION

LJUNGQUIST

SCANIA
Industrial & Marine Engines

BOTKYRKA
BUSS AB

Brandkontoret
Stockholms Stad Brandförsläkningskontor
företag och bostäder

OUTO
KUMPU

Gill
RESPECT THE ELEMENTS™

KONTORSKRAFT

Layher

teleanalys

Hedersleverantörer:

EO Grafiska AB
Båtmässan Allt för sjön
Certex
Dataphone
Dokumentkraft
Engwall & Claesson
Essve
G-Ess Yrkeskläder
Jehander

Kaupthing Bank
Layher
NCC
Planet 11
Rapp Collins Stockholm
Rolls Royce AB
SAAB Transpondertech
Saint-Gobain Abrasives AB
Scania Industri & Marinmotorer

Sjöassists
Skandiform
Spring Mobil
Statens fastighetsverk
Södermalms Trä
Tibnor AB
Total Design Europe
Victron Energy

För SEB:s räkning seglade Briggen Tre Kronor till de tre baltiska staterna. Uppdraget bestod av två delar: Att belysa Östersjöns kritiska tillstånd genom vattenprover och att lyfta fram SEB:s och Mentors arbete i Baltikum där man hjälper utsatt ungdom.

SEB Mentorship

FOTO: JOSEF CARLSSON

Under perioden 1 september till 20 september besökte Briggen och SEB följande hamnar: Klaipeda, Liepaja, Riga, Pärnu, Tallinn och sist Stockholm. I hamnarna hölls möten och annan verksamhet och vi seglade med mentorer, unga och med SEB:s intressenter.

Nedan kan du läsa några valda klipp ur loggboken som mer speglar själva seglingarna, författad av Korhan Koman.

Stockholm – Klaipeda

Vaknar av att det rullar något i den akterliga sjön. Det är vind in från aktern men sjön kommer lite på babords låring. Fin soluppgång. Kan se Visby. Kort efter lunchen seglar vi öster om Lilla Karlsö. Vilka vyer; höga klippor med grön plåtå.

Alla som är vakna är med när vi trimmar och brassar. Fram mot kvällen går vi in till Burgsvik. Vi spanar in mot kajen i Burgsvik men beslutar oss för att ankra i viken då det är så trångt och blåsigt i hamnen.

Hivar ankaret tidigt på morgonen. Vi ser regnbyarna på radarn och lyckas hitta en öppning mellan regnbyarna och lyckas undgå det värsta regnet.

...

Några är sjösjuka, både gäster och besättning, men alla är vid gott mod och det mesta går snart över. Vi sitter i aktern och tittar på sjöarna som rullar in akterifrån. Det slår upp lite vatten på däck ibland. Det är en fantastisk segling och en upplevelse. Jag får intrycket av att de flesta trivs ganska bra. När vi sitter där kommer det en liten falk och sätter sig på nedgången till salongen men vi hinner inte få fram någon kamera, tyvärr. Anton berättar att han tidigare på morgonen såg en liten fladdermus som följt oss ut från land, det blev allt ljusare och det började bli dags för den att hitta en sovplats.

Pratar lite med en av våra gäster som har varit reservofficer i flottan. Han stortrivs och tror att det är många av hans kompisar från

flottan som skulle uppskatta en sådan här segling. Den bästa segling han gjort på länge, jag håller helt med.

Liepaja – Riga

Fin segling under eftermiddagen, det vrider lite fram och tillbaka och skiftar i styrka men mestadels ONO (ost-nord-ost) vilket gör att vi kan segla förbi Ventspils och kommer hela vägen upp till den boj där vi börjar gå in i Rigabukten.

Det visar sig att en av våra två gäster har ett sommarhus längs SV (sydvästra) stranden av Rigabukten och vi beslutar att gå förbi följande morgon för att se om vi kan få en titt på stället. De har fått ett internationellt arkitekturpris för renoveringen, det är en gammal pumpstation för en laxodling.

Pärnu – Tallinn

Startar mot Tallinn efter att ha ätit middag efter den sista seglingen med gäster.

Det blir grov sjö när vi går söder om Kihnu ön i norra Rigabukten. När vår vakt kommer upp har det lugnat sig och vi länsar undan för 12-15 m/s. Endast förmärsar satta men det går ändå i 7 knop.

Tallinn – Stockholm

Vi får det lugnt på Ålands hav och går väl inne i skärgården ned genom Möjaleden. Morsken är släckt. Vi går ned på Nämndöfjärden och får ganska tät dimma när vi börjar segla norrut mot Kanholmsfjärden. Maskinen hackar lite efter att ha fint gått hela natten. Måste ringa Scania om det.

Väl inne på Kastellholmen står en välkomstkommitté på kajen. Det blir skumpa och snittar som sig bör när man kommer hem från en långresa! ■

REBECCA KRUS/KORHAN KOMAN

Kolskjulet på Kastellholmen

Maritim miljö för meningsfulla möten och härliga fester.

Dags för kalas, konferens eller annat möte? Boka Kolskjulet eller Salongen ombord på Tre Kronor för julfesten, en familjehögtid som dop, bröllop eller 50-årsfest, seminarier, ett jubileum eller annat evenemang. Gäller både för privatpersoner och företag. Kontakta Monica Lundin: monica.lundin@briggentrekronor.se, 08-509 39 409 eller 0761-62 07 12

